

Preek 3 december 2023
Ochtenddienst, viering Heilig Avondmaal
HWS Ontmoetingskerk
Jesaja 9:1-6

Gemeente van Jezus Christus,

Anderhalve week geleden mochten we naar de stembussen. Nederland heeft toen massaal op de PVV gestemd. Maar liefst een kwart van de stemmen ging naar de partij van Wilders en daarmee is zijn politieke partij met 37 zetels met afstand de grootste in de tweede kamer geworden. Ik weet niet hoe u het ervaren heeft, maar voor veel mensen was het een complete verrassing... Een verrassing, volgens sommigen een hele leuke, positieve verrassing. Voor anderen eerder een complete schok.

De ene groep mensen is blij. Ze geloven dat er nu eindelijk wat gaat gebeuren. Niet langer pappen en nathouden maar vanaf nu gaan een aantal grote problemen in Nederland eindelijk opgelost worden... Aan de andere kant staat een andere groep mensen. Zij zijn nu juist bezorgd, of beter gezegd nog veel bezorgder... Want wat gaat Wilders doen? Worden bepaalde bevolkingsgroepen in Nederland minderwaardig? En hoe nu verder met het aanpakken van de milieuproblematiek?

Er valt veel te zeggen over de verkiezingswinst van Wilders, maar misschien is het meest duidelijk wel dat we kunnen concluderen dat Nederland verdeeld is. Rechts en links bestrijden elkaar en de meer radicale vormen worden voor veel mensen steeds aantrekkelijker. Het zijn symptomen van een maatschappij die verdeeld is, verhard... We zijn het er met elkaar over eens dat er grote problemen zijn, maar welke problemen er precies zijn en meer nog hoe we het moeten gaan oplossen daar verschillen we radicaal van mening over. Dat is zorgwekkend. En misschien zit jij hier ook wel met jouw zorgen. Zorgen of je wel een woning kunt vinden, of je de rekeningen wel kan betalen, wat de milieuverandering voor gevolgen heeft... Zorgen over waar de wereld naartoe gaat...

Als we deze tijd zouden moeten duiden in Bijbelse termen dan zal al snel de term duisternis opkomen. Bijbels gesproken staat het duisternis namelijk niet alleen symbool voor het kwaad, maar ook voor het niet weten hoe dat kwaad moet worden opgelost. En die duisternis zien we overal. De strijd tussen Israël en de Palestijnen, met al haar slachtoffers, verschrikkelijke ellende, duisternis... Maar ook: hoe komen we ooit uit dit conflict, hoe kan hier ooit echte vrede komen? Duisternis...

De strijd in Oekraïne, hoe kan dit tot een goed einde komen? Duisternis...

Klimaatverandering en alle gevolgen daarvan... Bijna iedereen erkent dat het iets verschrikkelijks is, maar hoe kunnen we het oplossen? Kan de mens dat wel... Duisternis...

En dan blijken de woorden van de profetie van Jesaja opeens heel actueel: Mensen die in duisternis rondlopen, in het donker wonen... Dat was toen, maar ook nu... Wij zijn dat, net als mensen het al zo vaak zijn geweest en op zulke verschillende plekken en tijden... Donkerte, duisternis...

In Jesaja 9, waar wij uit lezen, gaat het over het licht dat gaat schijnen. Daar wil ik zo vooral naar kijken, maar eerst verdiepen we ons wat meer in de duisternis waar het over gaat in Jesaja 9.

In de tijd van deze profetie was het namelijk ook een duistere tijd. Het is de tijd van de opkomst van het Assyrische rijk. Het land Aram is vernietigd, Israël, het tien-stammenrijk is

vernietigd, andere naties worden ook vernietigd en de bevolking wordt in ballingschap weggevoerd. En er zijn ook nog landen zoals Juda die alleen kunnen overleven door met enorme schattingen de strijdlust van Assyrië af te kopen. Het was een tijd van oorlog, van dreunende soldatenlaarzen, van mantels doordrenkt met bloed... Volken worden onder de voet gelopen, koningen vermoord, ramp na ramp overkomt de kleine landen. Ze kunnen geen kant meer op, hun macht en invloed zijn geheel teniet gedaan. Duisternis...

Hoe komen we uit deze moeilijkheden? Een vraag die vandaag de dag klinkt, en toen natuurlijk ook. Hoe gingen ze in die tijd met de vragen om? In Jesaja 8, dus het hoofdstuk voor onze schriftlezing, gaat het daar over. Zo lezen we daar bijvoorbeeld over mensen die aan waarzeggerij doen, of overleden mensen proberen te raadplegen. Uiteindelijk staat het heel krachtig verwoord: 'Moedeloos en hongerig zullen de mensen door het land zwerven. Ze zullen honger lijden en in hun woede de koning en hun God vervloeken. Ze kijken omhoog of staren naar de grond, maar overal heerst verstikkende duisternis; donker en somber is het, nacht overal.'

Woorden van overweldigende duisternis, er is geen ontkomen aan... De mensen proberen het wel. Ze kijken omhoog of staren naar de grond. Komt er daar dan hulp vandaan? Hulp door de koning, door de regering, zijn er mensen met een oplossing... Er wordt om hulp gekeken naar technologie, menselijke oplossingen... Welk idee, welke innovatie, welk plan zal ons uit de duisternis redden... De dingen zijn duister, maar we geloven dat we daar zelf een einde aan kunnen maken, zelf de problemen oplossen... Met andere woorden wij geloven dat we het licht in onszelf hebben...

Maar dat is niet zo... De hedendaagse mens gelooft misschien dat we zelf God zijn, maar dat zijn we niet... Wij denken de problemen zelf op te kunnen lossen, maar de harde werkelijkheid is dat we dat niet kunnen...

Dit is de christelijke boodschap: Ja, toen en ook nu, de zaken staan er echt zo slecht voor. We leven in duisternis. En wij kunnen onszelf niet redden, wij kunnen het niet oplossen. Donker is het... Desondanks is er hoop!

Dat is hoofdstuk 9. Dat begint met de woorden: 'Het volk dat in duisternis rondloopt ziet een schitterend licht. Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen.' De duisternis is er... Maar dan onverwachts... Een schitterend licht... 'Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen.' Let op, er staat dus niet dat ze het licht hebben gevonden, dat er een mens met de oplossing kwam... Nee ze worden door een helder licht beschenen. Het wordt gegeven, niet zelf verdiend, maar ontvangen...

Het is het onverklaarbare, het onverwachte, het glorieuze... Het is God...

We moeten het van Hem verwachten. Dat was in de tijd van Jesaja, dat is in onze tijd exact hetzelfde. Wij kunnen de duisternis niet oplossen, alleen God kan het.

In de verzen 2 t/m 4 die we lezen gaat het over de gevolgen van het licht dat weer is gaan schijnen. We lezen over blijdschap, vreugde, het volk dat jubelt. Het juk dat op het volk drukte is verbrijzeld en dan wordt er naar Midjan verwezen, dat is naar de tijd van Gideon. Door God kon Gideon onverwachts een einde maken aan een donkere tijd. Met een klein groepje soldaten werd een overweldigend groot leger compleet vernietigd. In de profetie van Jesaja lezen we hoe een tijd van vrede aanbreekt...

Dat zijn de eerste vier verzen die we lezen. Het vertelt over een terugkerend motief in de geschiedenis van Israël. Er is een donkere duistere tijd, maar God geeft licht. Hij doet het. En dan breekt er een schitterende tijd aan. De duisternis is grotendeels voorbij en het licht van God schijnt...

Maar dat is steeds maar tijdelijk... Uiteindelijk vergeet de mens steeds weer God en brengt er een nieuwe periode van duisternis aan... De verzen 5 en 6 maken Jesaja 9 echter anders. Daar staat: 'Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven; de heerschappij rust op zijn schouders. Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman, Sterke God, Eeuwige vader, Vrededorst. Groot is de heerschappij en zonder einde de vrede voor de troon van David en voor zijn koninkrijk; ze zijn gegrondvest op recht en gerechtigheid en staan vast voor altijd en eeuwig. De HEER van de hemelse machten brengt dit in zijn vurige liefde tot stand.'

In tijden van duister zoeken wij vaak naar een sterke leider. Hij of zij moet de problemen gaan oplossen... Maar God stuurt een kind. De nieuwe koning. Dit is de Messias.

Zijn naam zal zijn Wonderbare raadsman. Het kind zal over uitzonderlijke wijsheid beschikken. Hij zal zijn als een nieuwe Salomo, maar nog meer dan dat. Een wijze koning. Hij zal ook heten: sterke God. Wij weten dat de Messias, dat Jezus ook God is. Deze tekst ontkent dat zeker niet, maar bevestigt het ook niet per se. De titel god wordt namelijk ook in de Bijbel soms op een heel machtige koning geplakt. Kijk bijvoorbeeld maar naar Psalm 45. Sterke god betekent hier dus dat het een uitzonderlijk machtige koning zal zijn. Eeuwige vader zal Hij ook heten. Vader was ook een koninklijke titel. Eeuwige vader betekent dus dat dit kind een eeuwig koningschap zal bekleden. Een koningschap zonder eind. Zijn naam is ook vrededorst. Deze koning zal in staat zijn om een echte vrede te stichten. Niet alleen de afwezigheid van strijd. Maar echte vrede, waarin zwaarden omgesmeed kunnen worden tot ploegijzers en speren tot snoeimessen. Wapens zijn dan niet meer nodig, want er is vrede...

Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman, Sterke God, Eeuwige vader, Vrededorst. Het zijn Zijn namen. Dit is Zijn identiteit, dit is wie Hij is, dit is de Messias. God geeft het. 'Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen.'

Matteüs haalt deze woorden ook aan in zijn evangelie. Namelijk op het moment dat Jezus daadwerkelijk begon met zijn verkondiging. Jezus zegt daar: 'Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij!'

Jezus heeft het daar over dat Koninkrijk van de koning van Jesaja. Zijn Koninkrijk. Het Koninkrijk van licht dat deze wereld in duisternis zo hard nodig heeft. Dat Koninkrijk is nabij gekomen!

En is nog steeds nabij. Wij leven op de grens. We staan met één been in deze diepduistere wereld, maar met het andere been staan wij door het geloof al in het licht van het Koninkrijk van God. Wij leven op de grens tussen duister en helder, donker en licht. En weet je wat het mooie is van licht en donker? Hoe donker het ook is, het doet niets af aan het licht. En als het licht schijnt dan verdwijnt de duisternis...

En dus, ja de wereld is donker. We leven in een gebroken wereld en alle problemen zijn inderdaad zo erg. Maar er is hoop! Want Jezus is gekomen. Wonderbare raadsman, Sterke God, Eeuwige vader, Vrededorst. Het Koninkrijk van God is er. Wanneer Jezus terugkomt zal het Koninkrijk aanbreken in zijn volle glorie. Zijn heerschappij zal geen einde kennen en we zullen niet meer weten wat oorlog is. Het donker zal dan niet

meer bestaan. Maar ook nu al schijnt dat licht. Schijnt het licht van Christus in onze duisternis. De problemen zijn groot en het is verkeerd wat wij mensen van deze wereld maken. Maar de problemen zijn niet té groot... Wel voor ons mensen, maar Christus laat Zijn licht schijnen!

En nu? Moeten wij achteraf hangen en wachten tot Jezus de problemen komt oplossen. Nee, dat zou niet eerlijk zijn. Want wij hoeven ons geen zorgen te maken, maar iedereen die het licht nog niet heeft gezien doet dat wel. Laten wij dus luisteren naar wat in de eerste brief van Petrus staat: 'u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.'

Daar ligt onze roeping. Om vertegenwoordigers te zijn van dat wonderbaarlijke licht. Onze tijdgenoten die Jezus nog niet kennen zijn als de mensen in Jesaja. 'overall heerst verstikkende duisternis; donker en somber is het, nacht overall.' Ze kennen het ook niet anders, ze weten niet hoe het anders kan. Voor hen is er geen ontkomen aan de duisternis...

Weet je wat zij doen? Zij leven in de tijd van advent, maar zij weten het niet. Wachten op het licht van de langverwachte Messias. Laat jij, laat u dat licht bij hen komen? Verkondig het evangelie, laat het licht van Christus schijnen in de duisternis.

En wij, wij leven op de grens tussen licht en duister. En zo leven wij ook in de tijd van advent. Niet zozeer advent dat uitkijken is naar kerst. Maar advent dat uitkijkt naar de komst van Christus. Hij die zegt: 'Ik ben het licht voor de wereld. Wie Mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.' De komst van Christus, het licht dat doorbreekt in mensenlevens nu. En ook wanneer Hij weer terug zal komen. Dan zal Zijn Koninkrijk definitief aanbreken. Dan zal er geen duister meer zijn... Dat is vooral advent. Het Koninkrijk van licht verwachten...

Het Koninkrijk dat nu heel nabij is. En in dat geloof, in die zekere verwachting leggen wij al onze zorgen bij Hem neer. Hij die de duisternis van deze wereld is binnen gedrongen en Zijn licht laat schijnen. Uit dankbaarheid, wetende dat we het niet verdienen zullen we zo aangaan aan de maaltijd. En daarmee kijken wij ook vooruit. Vooruit naar het Koninkrijk dat komen zal.

In alle duisternis is en zal zijn: 'Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen.' Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410